

op het nut van normaalserum uit de omgeving van den patiënt, waar Ref. ook reeds op gewezen heeft.

Verder krijgt de wijze, waarop het materiaal in Nederland statistisch bewerkt is, terecht een pluimpje. „Diese kleine Statistik übertrifft in Bezug auf ihren praktischen Wert alle bisher über die spinale Kinderlähmung aufgemachten Statistiken”.

J. MUNK.

Dr. J. DE HAAN, *De weefsels in en buiten het lichaam*. Rede, gehouden bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de Rijks-Universiteit te Groningen. Uitg. J. E. WOLTERE, Groningen, den Haag. 1930. Prijs 1 0.75.

Velen deed ik onrecht, doordat ik het Juli 1931 liet worden alvorens aan het verzoek van de redactie, dit boekje aan te kondigen, te voldoen. In de eerste plaats aan prof. DE HAAN zelve, wiens werk beter verdiende, in de tweede plaats den uitgever en der redactie, in de derde plaats den lezers van het *Tijdschrift*. Hun allen bied ik dus voor mijn nalatigheid mijn verontschuldigingen. En ik doe dit des te meer van ganscher harte, omdat inderdaad de samenvatting van prof. DE HAAN omtrent de wetenschappelijke beteekenis, de resultaten en de vooruitzichten van de weefselcultuur het lezen zoooverwaard zijn. Niet alleen voor ons histologen beduidt de ontdekking van de weefselkweek het inluiden van een nieuwe periode, ook voor de beantwoording van allerlei normaal- en pathologisch-histologische problemen is de nieuwe techniek dadelijk met groote voortvarendheid aangewend. Merkwaardig is vooral de groote beteekenis, die de aan de kweek ontleende gegevens omtrent de groeisnelheid in CARRELL's handen onmiddellijk voor de wondgenezing en daarmee voor de practische chirurgie hebben gekregen.

In de inleiding van zijn scherp en geestig geteekende schets van den ontwikkelingsgang van het weefselkweekonderzoek stippelt prof. DE HAAN de vragen uit, die steeds meer den laatsten tijd om antwoord drongen: die naar de interrelatie en correlatie der weefsels, winnend aan belangstelling naarmate de kennis der humorale werkingen de eenheid van het organisme scherper naar voren deed komen. Terecht wijst de schrijver er op, dat juist in dezen tijd de behoefte gevoeld moest worden aan een methode, die het mogelijk maken kon de oude celleer aan een nieuwen toetssteen te ijken. Sympathiek is de hulde, die hij brengt aan HARRISON, wiens geniale intuïtie aan een reeks begaafde werkers, onder wie dan CARREL en FISCHER in de eerste plaats mogen worden genoemd, den weg heeft gewezen.

In geheel dit zoo eenvoudig gehouden geschrift voelen wij het enthousiasme en de toewijding van den man, die — al noemt hij zichzelf niet — zelf het nieuwe pad helpt banen, en intuïtief, niet zonder critiek voor voorbarig optimisme, den weg wijst waar het heen moet.

De lezing van prof. DE HAAN's intreerede zij een ieder aanbevelen, die kennismaking met een nieuwen tak van biologie wenscht.

G. C. HERINGA.